

**PROGRAM
PROFILAKTYKI
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 37
W BYDGOSZCZY**

Bydgoszcz wrzesień 2008

„ Nic w życiu nie jest aż tak ciężkie,

żeby nie dało się złagodzić właściwym podejściem”

Ellen Glasgow.

Budując program profilaktyki szkoły, wzięto pod uwagę specyfikę i potrzeby środowiska naszej szkoły. Zadbano o harmonię oddziaływań wychowawczych z działaniami profilaktycznymi. Starano się wzmocnić czynniki chroniące i osłabić czynniki ryzyka.

Na podstawie diagnozy potrzeb szkoły w zakresie profilaktyki wyłoniony został cel główny i cele szczegółowe.

CEL GŁÓWNY:

Zapobieganie niepożądanym zachowaniom

i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w szkole.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- *Wspieranie rodziny w pełnieniu jej funkcji wychowawczej.*
- *Przeciwdziałanie agresji i innym niepożądanym zachowaniom .*
- *Profilaktyka uzależnień.*

∟Diagnoza środowiska szkolnego na podstawie :

*ankiet wśród rodziców

- *ankiet wśród nauczycieli i uczniów
- *analizy dokumentacji(frekwencja, uwagi)
- *rozmów, konsultacji z uczniami, rodzicami, nauczycielami

ΔIdentyfikacja problemów dzieci i ich rodzin:

- *przemoc i agresja
- *bójki, zaczepki, wulgarne słownictwo
- *brak motywacji do nauki
- *wagary, opuszczanie pojedynczych lekcji
- *brak norm i zasad w wychowaniu
- *przemoc zaniedbania wychowawcze w rodzinie
- *bezrobocie, bieda
- *alkoholizm w rodzinie
- *trudności w nauce
- *brak zainteresowania uczniów nauką i własnym rozwojem

Instytucje wspierające działania profilaktyczne szkoły:

- ∠Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1
- ∠Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2
- ∠ Bydgoski Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (BORPA)
- ∠Policja-specjaliści ds. nieletnich
- ∠Policyjna Izba Dziecka
- ∠Pałac Młodzieży „Promyczek”
- ∠MDK nr 4
- ∠Straż Miejska
- ∠MONAR
- ∠Kuratorski Ośrodek Pracy z Dziećmi i Młodzieżą

Całościowa ewaluacja szkolnego programu profilaktyki

- a. po roku (diagnoza wybranych problemów wśród dzieci i młodzieży)
- b. po zakończeniu cyklu kształcenia

Metody ewaluacji:

- ankiety dla rodziców, uczniów i nauczycieli
- informacje zwrotne po przeprowadzonych spotkaniach, konkursach, imprezach
- kronika szkoły
- dzienniki lekcyjne
- dzienniki kółek zainteresowań
- dzienniki zajęć wyrównawczych
- dyplomy za uczestnictwo w konkursach, zawodach
- wypracowane materiały, publikacje, itp.
- protokoły posiedzeń komisji konkursowych
- protokoły z WDN
- analiza prac dzieci

ZADANIA DO REALIZACJI

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

LP	ZADANIE	SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY	UWAGI
1.	Uświadamianie szkodliwości środków uzależniających	<p>-Godziny wychowawcze dotyczące profilaktyki uzależnień</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zagadnienia „Komu się to opłaca?”, dotyczące kulis działania firm reklamowych <p>-Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych „Spójrz inaczej”, „II Elementarz”</p> <p>-Wykonanie plakatów pod hasłem: „Rodzice, palenie mi szkodzi” „Przekonaj kolegę, że palenie szkodzi” „Dlaczego alkohol i papierosy szkodzą?”</p> <p>-Opracowanie i przeprowadzenie ankiety dla uczniów dotyczącej próbowania środków uzależniających oraz ankiety dla rodziców</p>	<p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy pedagog szkolny</p> <p>klasy II</p> <p>A.Męczyńska wychowawcy</p>	
2.	Przeciwdziałanie paleniu papierosów oraz sięganiu po alkoholi narkotyki	<p>-Udział w konkursach dotyczących problemów uzależnień, organizowanych przez Wydział Zdrowia i instytucje wspierające</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Zachowaj trzeźwy umysł” <p>-Udział w programie Fundacji „Oddech Nadziei”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania edukacyjne • akcje promocyjne • konkursy <p>-Akcje edukacyjne dla rodziców:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpowszechnianie materiałów dotyczących uzależnień • organizowanie spotkań ze specjalistami <p>-Konsultacje dla rodziców, porady i terapia indywidualna</p>	<p>pedagog szkolny</p> <p>A.Kalińska pedagog</p> <p>pedagog szkolny wychowawcy</p>	
3.	Włączenie do profilaktyki nowego zagadnienia jakim jest zagrożenie sektami	<p>-Przedstawienie zagadnienia sekt i sposobów ich działania uczniom klas VI i rodzicom</p> <p>-Nawiązanie współpracy ze specjalistami dotyczące sekt (p.Peouplau- Urząd Miejski)</p>	<p>pedagog szkolny</p> <p>wychowawcy klas VI nauczyciel religii</p>	ulotki adresy poradni

4.	Promowanie zdrowego stylu życia	<p>Przedstawienie oferty zajęć pozalekcyjnych (zajęcia sportowe, kółka zainteresowań)</p> <p>-Przeprowadzenie lekcji wychowawczej pt. „ Jak organizować czas wolny”</p> <p>-Zagadnienia realizowane w ramach programu „Spójrz inaczej”</p> <p>-Przedstawienie sposobów zwalczania stresu (ćwiczenia wyciszające, sposoby relaksacji)</p> <p>-Uświadomienie dobrych i złych stron telewizji, internetu i gier komputerowych</p>	<p>dyrekcja nauczyciele</p> <p>wychowawcy</p> <p>opiekunowie światlicy</p> <p>wychowawcy biblioteka światlica</p>	<p>Harmo- nogram zajęć</p> <p>taśmote- ka muzyki relaksa- cyjnej</p>
5.	Kształtowanie umiejętności funkcjonowania w grupie	<p>Zrealizowanie tematu „Sztuka odmawiania”</p> <p>- „ Jak podać pomocną dłoń tym, którzy jej potrzebują” (pozytywne oddziaływanie grupy rówieśniczej)</p>	<p>nauczyciele przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie”</p>	
6	Doskonalenie nauczycieli dotyczące uzależnień	<p>-WDN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzależnienie i współuzależnienie w rodzinie • Jak pomóc dziecku z rodziny uzależnionej alkoholem 	<p>pedagog szkolny</p>	

OCZEKIWANE EFEKTY:

- ◆ uczniowie znają negatywne skutki palenia papierosów, zażywania alkoholu i narkotyków
- ◆ wiedzą, gdzie udać się po pomoc ze swoimi problemami
- ◆ wiedzą, jak sobie radzić w sytuacji negatywnej presji grupy
- ◆ znają ofertę zajęć pozalekcyjnych i sposoby dobrego spędzania czasu wolnego
- ◆ rodzice znają symptomy różnego rodzaju uzależnień dzieci i młodzieży
- ◆ znają adresy poradni i specjalistów

PRZECIWDZIAŁANIE AGRESJI

I INNYM NIEPOŻĄDANYM ZACHOWANIOM

LP	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY	UWAGI
1.	Dostrzeganie agresywnych emocji i uczuć, rozpoznawanie przyczyn złości i gniewu.	<ul style="list-style-type: none">* Ankiety: np. „ Agresja w szkole”* Obserwacje i rozmowy* Dyskusje na godzinach wychowawczych* Program „ Spójrz inaczej”* Poradnictwo indywidualne* Zebrania z rodzicami na temat przemocy w najbliższym otoczeniu	wychowawcy, pedagog szkolny	
2.	Wzmacnianie wyrażania własnego JA i postaw asertywnych bez agresji.	<ul style="list-style-type: none">* Symulacje scenek zachowań asertywnych i omawianie możliwości rozwiązań sytuacji problemowych* Filmy video o zachowaniu asertywnym* Ćwiczenie postaw asertywnych	wychowawcy, pedagog	
3.	Dbanie o poczucie bezpieczeństwa w szkole i wzmacnianie dyscypliny.	<ul style="list-style-type: none">* Realizowanie programu - „Bezpieczna szkoła”* Apele porządkowe nt. bezpieczeństwa, „Praw ucznia” i „Praw dziecka”* Dyżury uczniowskie	pedagog, opiekun samorządu uczniowskiego, wychowawcy	
4.	Rozwijanie kultury słowa i budzenie wrażliwości: <ul style="list-style-type: none">• wyrównywanie braków kulturowych• uczenie zachowań dotyczących kultury życia codziennego.	<ul style="list-style-type: none">* Przygotowywanie przedstawień szkolnych* Konkursy literackie* Artykuły w gazetce szkolnej* Kółka zainteresowań* Wyjścia do teatru, filharmonii, kina* Budowanie wzorów postępowania* Savoir-vivre (na godz. wych.)	nauczyciele j. polskiego i historii, wychowawcy	
5.	Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z agresją i negatywnymi uczuciami.	<ul style="list-style-type: none">* Program „Spójrz inaczej”* Zabawy terapeutyczne np. „Jak rozwiązywać konflikty?”* Poradnictwo indywidualne	wychowawcy, pedagog, nauczyciele	

		<ul style="list-style-type: none"> * „Kącik” wyładowania agresji * Plakaty nt. „Szkoła bez przemocy” * Warsztaty: „Jak sobie radzić ze swoimi emocjami” * Poznawanie mechanizmów agresji * Uczenie radzenia sobie ze złością . 		
6.	Zapobieganie wagarom, uciezkom z lekcji, obniżeniu poziomu uczenia i innym działaniom niepożądanym.	<ul style="list-style-type: none"> * Stała kontrola frekwencji na wszystkich lekcjach * Informowanie rodziców na bieżąco o nieobecnościach, a w skrajnych sytuacjach powiadomienie insp. ds. nieletnich * Kontrola zeszytów i systematyczne ocenianie * Kontakt z rodzicami- „drzwi otwarte” * Pomoc w odrabianiu lekcji- zajęcia wyrównawcze, pomoc koleżeńska 	wychowawcy, nauczyciele	
7.	Uświadamianie zjawiska przemocy w mediach i relacjach międzyludzkich.	<ul style="list-style-type: none"> * Dyskusje na godzinach wychowawczych nt. „Rola mediów w wychowaniu młodzieży”. * Ankiety- „Wpływ TV na nasze życie” * Film video * Zabawy terapeutyczne * Plakaty 	wychowawcy, nauczyciele biblioteka	
8.	Stworzenie ciekawej oferty spędzania wolnego czasu	<ul style="list-style-type: none"> * Przedstawienie propozycji kółek zainteresowań * Wycieczki szkolne * Treningi sportowe- turnieje, rozgrywki * Kurs tańca towarzyskiego i inne * dyskoteki, bale * Występy, przedstawienia *Przeprowadzenie akcji pomocy np. zwierzętom w schronisku 	wychowawcy, nauczyciele	
9.	Eliminowanie przejawów przemocy w klasie i w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> * Zabawy terapeutyczne i rozmowy na godz. wych.: np. „Umiejętność funkcjonowania w grupie”. * Program „ Spójrz inaczej” * Spotkania z rodzicami * Pomoc koleżeńska * Imprezy szkolne i klasowe * Integracja uczniów, dbanie o „atmosferę” w klasie 	wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny	

10.	Przestrzeganie systemu kar i nagród.	<ul style="list-style-type: none"> * Apel porządkowy – zapoznanie z procedurą postępowania wobec sprawców przemocy, łamania dyscypliny szkolnej * Kodeks ucznia * Regulamin szkolny 	pedagog szkolny, opiekun samorządu, nauczyciele	
11.	Współpraca z poradniami, instytucjami, organizacjami młodzieżowym i środowiskiem lokalnym.	<ul style="list-style-type: none"> * Cykliczne spotkania z zaproszonymi gośćmi np. kurator, sędzia ds. nieletnich. 	pedagog szkolny	
12.	Zorganizowanie akcji propagującej kulturę słowa i walkę z przemocą.	<ul style="list-style-type: none"> * „Biały (ty)dzień walki z agresją”. - apel - konkurs plastyczny i literacki - artykuły w gazetce szkolnej - ulotki - plakaty - symboliczne białe wstążeczki - projekcje filmów - wystawy 	nauczyciele	
13.	Podnoszenie wiedzy nauczycieli dotyczącej pracy z dzieckiem z zaburzonym zachowaniem	<ul style="list-style-type: none"> * Szkolenie WDN - Jak pracować z dzieckiem z nadpobudliwością psychoruchową (ADHD) - Jak odróżnić nadpobudliwość od agresji ? 	pedagog szkolny wychowawcy psycholog PPP-1	

OCZEKIWANE EFEKTY:

- **zmniejszenie agresji**
- **podniesienie poziomu kultury i wrażliwości uczniów**
- **wzmocnienie poczucia własnej wartości**
- **zdobycie umiejętności:**
 - **rozwiązywania problemów**
 - **zachowania asertywnego**
 - **współpracy w grupie**
 - **wzajemnej pomocy**

- **stworzenie przyjaznej atmosfery w klasie**
- **przestrzeganie bezpieczeństwa w szkole.**

WSPIERANIE RODZICÓW

LP	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY	UWAGI
1.	Podnoszenie wiedzy pedagogiczno-psychologicznej rodziców.	<p>-Opracowanie szkolnego planu pedagogizacji rodziców z uwzględnieniem potrzeb szkoły</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapraszanie specjalistów na spotkania z rodzicami * prelekcje, pogadanka * zajęcia warsztatowe <p>-Prowadzenie stałego poradnictwa dla rodziców</p> <p>-Prowadzenie „Biblioteczki dla rodziców”</p> <p>-Popularyzowanie wiedzy, przekazywanie informacji: tablica informacyjno-edukacyjna dla rodziców na szkolnym holu</p>	<p>pedagog szkolny</p> <p>wychowawcy pedagog</p> <p>pedagog szkolny wychowawcy</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>hol szkolny</p>	
2.	Pomoc materialna rodzinie	<p>-Wnioskowanie o dożywianie, pomoc finansową, materialną</p> <p>-Zabezpieczenie podręczników, przyborów szkolnych</p>	<p>pedagog szkolny</p> <p>wychowawcy</p> <p>biblioteka</p> <p>nauczyciele</p> <p>świetlica</p>	
3.	Organizacja czasu wolnego	<p>-Wskazywanie rodzicom możliwości rozwijania zainteresowań dzieci w instytucjach współpracujących ze szkołą (bezpłatne)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pałac Młodzieży „Promyczek” • MDK –4 ul. Dworcowa • świetlica TPD ul. Gdańska • Dbanie o wypoczynek letni i zimowy dzieci z rodzin dysfunkcyjnych <p>-Zapewnienie miejsca w świetlicy szkolnej uczniom potrzebującym szczególnej opieki wychowawczej</p>	<p>pedagog szkolny</p> <p>wychowawcy</p> <p>pracownicy świetlicy</p> <p>pedagog szkolny</p>	
4.	Uaktywnienie współpracy z rodzicami	<p>-Udział rodziców w imprezach szkolnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gwiazdka dla wszystkich dzieci (zbieranie darów, wykonywanie upominków) • Dzień Dziecka • Kiermasz używanych podręczników 	<p>wychowawcy</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>świetlica</p> <p>biblioteka</p>	

5.	Przeciwdziałanie skrajnym zaniedbaniom	-Wnioskowanie w sprawach nieletnich do sądów <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie rodziców poprzez nadzór kuratora • Umieszczenie dziecka w Kuratorskim Ośrodku Pracy z Dziećmi i Młodzieżą • <i>Wnioskowanie o opiekę całkowitą (w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia, braku opieki)</i> 	pedagog szkolny wychowawcy	
6.	Inspirowanie nauczycieli do działań z zakresu pracy z rodziną	-WDN <ul style="list-style-type: none"> • Jak rozpoznać rodzinę dysfunkcyjną? • Co to znaczy zdrowa rodzina ? 	pedagog szkolny	

OCZEKIWANE EFEKTY

- ◆ **rodzic wie , że szkoła jest miejscem przyjaznym rodzinie i dziecku**
- ◆ **ma świadomość, że może uzyskać wsparcie i rzetelną informację**
- ◆ **może korzystać z wiedzy nauczycieli, wychowawców, pedagoga szkolnego, zapraszanych specjalistów**
- ◆ **podnosi się wiedza rodziców dotycząca:**
 - * **potrzeb psychofizycznych dzieci i młodzieży w różnych fazach rozwoju**
 - * **stosowania kar i nagród**

PROCEDURA REAGOWANIA KRYZYSOWEGO

Przez sytuację kryzysową rozumiemy:

- Używanie, posiadanie, rozpowszechnianie przez uczniów środków lub substancji odurzających
- Bójki
- Wymuszenia
- Niszczenie mienia
- Zastraszanie
- Rażącą niewydolność wychowawczą rodziców
- Przemoc dorosłych wobec dziecka
- Ulegnięcie wypadkowi lub nagłe zachorowanie dziecka na terenie szkoły
- Inne sytuacje zagrażające fizycznemu lub psychicznemu bezpieczeństwu dziecka

SKŁAD ZESPOŁU REAGOWANIA

- Dyrektor szkoły
- Pedagog szkolny

1. Program profilaktyki został zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną uchwałą nr 7/VIII/08 na posiedzeniu w dniu 29 sierpnia 2008 roku.
2. Program profilaktyki został zatwierdzony przez Radę Rodziców uchwałą nr 2/IX/2008 na posiedzeniu w dniu 15 września 2008 roku.
3. Program został przedstawiony i pozytywnie zaopiniowany przez Samorząd Uczniowski.

PROGRAM OPRACOWAŁY:

Mirosława Piesiewicz
Anna Grzelka
Aleksandra Kaźmierczak
Hanna Erdmann
Mirosława Grzybczyńska
Anna Męczyńska
Małgorzata Przybylińska

PODSTAWY PRAWNE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Art. 72
2. Konwencja o Prawach Dziecka Art. 3, 19, 33.
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r o systemie oświaty, np. art. 1 i inne.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002r w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, (Dz. U. nr 51 poz. 458- Działalność edukacyjna szkoły pkt 1, 2, 3.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 19 czerwca 2001r w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola i publicznych szkół oraz zmieniające z dnia 31 stycznia 2002r (Dz. U. nr 10 poz.96)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999r w sprawie sposobu nauczania szkolnego (Dz. U. nr 17 poz.78 z późniejszymi zmianami z dnia 19 sierpnia 2002r).
7. Program ochrony zdrowia
8. Program ochrony zdrowia psychicznego
9. Narodowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
10. Krajowy program przeciwdziałania narkomanii
11. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 stycznia 2000r w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. nr 13 poz.110)
12. Krajowy program zapobiegania zakażeniom HIV.

Program Profilaktyczny po zmianach został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną uchwałą nr 8/IX/2007 z dnia 20 września 2007 roku.

Program Profilaktyczny po zmianach został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Rodziców uchwałą nr 3/IX/2007 z dnia 14 września 2007 roku.